

можна зробити висновок, що ст. 14-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення сформульовано не зовсім коректно, оскільки відповідальність має нести саме той водій транспортного засобу, за керування якого було вчинено проступок. Ця стаття не повною мірою відповідає також Конституції України, зокрема встановленому нею принципу презумпції невинуватості, а тому потребує змін.

Список бібліографічних посилань

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

2. Адміністративна відповідальність: мультимедійний навчальний посібник. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/adm-vidpov/pages/rozdil_1.html

3. Камери спостереження на дорогах. Чому штрафи отримують ті, хто нічого не порушив? URL: <https://glavcom.ua/techno/auto/kameri-sposterezhennja-na-dorohakh-chomu-shtrafi-otrimujut-ti-khto-nichoho-ne-porushiv-1008589.html>

4. Комзюк А.Т., Салманова О.Ю. Верховенство права та законність як принципи діяльності Національної поліції. *Правова держава*. 2021. № 44. С. 45-53.

СУЛТАНОВ-КЛИНУШКОВ Ренат Олегович,

курсант 3 курсу навчально-наукового інституту № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного права та процесу навчально-наукового інституту № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Салманова О. Ю.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день дуже актуальна тема для розгляду це адміністративно-правові засади діяльності Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (надалі – ТЦК та СП), через велику популярність цього органу серед населення й пов'язано це з повномасштабною війною, обов'язковістю оновлення військово-облікових даних, завданнями ТЦК та СП, а також проблематикою діяльності представників цього органу.

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки є органами військового управління, що забезпечують виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації [1]. Ця стаття визначає сутність ТЦК та СП та основні напрями діяльності органу. Як і всі інші державні органи ТЦК та СП мають адміністративно-правові засади діяльності, які забезпечують ефективну діяльність та визначають методи виконання покладених завдань.

Адміністративно-правові засади діяльності будь-якої організації чи установи включають в себе сукупність норм і принципів, які регулюють їх функціонування у відповідності до законодавства. Основні елементи адміністративно-правових засад діяльності:

1. Правові акти: Норми, що регулюють діяльність організацій, встановлюються в законах, підзаконних актах, наказах, постановах та інших нормативно-правових документах.

2. Повноваження органів: Визначення повноважень, обов'язків і прав органів державної влади, місцевого самоврядування, а також інших юридичних осіб.

3. Процедури і процеси: Описують порядок дій, який повинен бути дотриманий при прийнятті рішень, виконанні функцій і наданні послуг. Це можуть бути адміністративні процедури, правила ведення документації, регламенти тощо.

4. Відповідальність: Встановлюються види відповідальності за порушення адміністративно-правових норм, включаючи дисциплінарну, адміністративну, цивільну та кримінальну відповідальність.

5. Контроль і нагляд: Організація системи контролю та нагляду за дотриманням адміністративно-правових норм, включаючи внутрішній і зовнішній контроль.

6. Захист прав і інтересів громадян: Забезпечення механізмів захисту прав та інтересів громадян у випадку порушення адміністративно-правових норм, включаючи звернення до суду, омбудсменів тощо.

Основні адміністративно-правові засади діяльності ТЦК та СП:

1. Нормативно-правові акти: Конституція України, Закони України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», Постанови Кабінету Міністрів України щодо питань військової служби та мобілізації, Накази Міністерства оборони України.

2. Повноваження: Комплектування Збройних Сил України, соціальна підтримка військовослужбовців та їхніх сімей, військовий облік та реєстрація, мобілізаційна підготовка та мобілізація, взаємодія з іншими державними органами та організаціями, інформаційна і роз'яснювальна робота, забезпечення дотримання законодавства у сфері військового обов'язку та служби.

3. Процедури: проведення призову – встановлений порядок проведення призовної кампанії, включаючи медичний огляд, психологічне тестування, відбір та направлення призовників на службу; мобілізаційні заходи – порядок мобілізації військовозобов'язаних у разі оголошення мобілізації.

4. Відповідальність: охоплює як виконання встановлених законом обов'язків, так і дотримання прав громадян та військовослужбовців. Невиконання чи неналежне виконання своїх повноважень може призвести до різних видів відповідальності.

5. Контроль та нагляд: Внутрішній контроль, внутрішні перевірки та аудити діяльності ТЦК та СП, контроль з боку керівництва ТЦК та СП за дотриманням законодавства та внутрішніх нормативних актів. Зовнішній контроль та нагляд: Контроль з боку Міністерства оборони України, перевірки з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, прокурорський нагляд за дотриманням законності в діяльності ТЦК та СП.

6. Захист прав та інтересів громадян: законність, справедливість, прозорість та підзвітність, оперативність та ефективність.

Щоденно трапляються події, які пов'язані з порушенням прав і інтересів громадян, незаконними діями працівників ТЦК та СП, неналежного виконання завдань покладених на цей орган, а також порушення правових норм представниками

органу. Всі ці події мають своє місце через недосконалість розробки нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ТЦК та СП, наявність некваліфікованих робітників, прогалини в роботі контролюючих органів, а також велика потреба громадян в отриманні послуг від цього органу.

Громадяни України вимушені звертатись до органів судової влади для захисту своїх прав. На момент серпня 2024 року є певна статистика щодо скасування рішень ТЦК, таких як накладання штрафу за порушення призовниками, військово-взобов'язаними, резервістами правил військового обліку – ст. 210 КУпАП [5], а також порушення правил проведення військово-лікарської комісії. Цю статистику надає веб-портал «Опендатабот» на своїй сторінці. І процент таких судових рішень на користь позивача складає 88 % [6].

В окремому розділі Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки» від 23 лютого 2022 р. №154 зазначено завдання та функції, але немає конкретного способу виконання цих завдань, тобто, законодавець таким чином покладає на робітника ТЦК та СП вибір в діях для досягнення мети. Через це і стається, що працівники органу своїми діями порушують права громадян, тому що немає визначених дій, які будуть законними по відношенню до громадян і будуть повноваженнями працівників органу.

Також, нагальним питанням є соціальна підтримка. Нажаль громадяни потребують підтримки, а особливо захисники країни та члени їх родин. На сьогодні дуже погано реалізовано таку підтримку, хоча є умови для створення окремих клубів і гуртків для ветеранів, як це було реалізовано в США після конфлікту в Іраке, а також дуже потребують підтримки родини померлих бійців.

Є ще одне питання, яке варто розглянути, і це контроль за діями ТЦК та СП, а саме законність їх дій та чи справді ці дії виконують для досягнення поставленої мети. Не якісний контроль призводить до неналежної роботи працівників, тому що немає караності за протиправні діяння.

Однією з задач ТЦК та СП є ведення обліку військовослужбовців та призовників, але щодня виникають питання до правильності ведення цього обліку, так як, є громадяни, які вже 2 роки захищають нашу країну, але їх персональні дані й досі не внесені до баз обліку, що може призвести до нарахування штрафу для цих громадян.

Найкращим методом регулювання всіх цих питань є комплекс дій, які необхідно провести, для виправлення роботи органу і його реорганізації.

По-перше, необхідно покращити рівень внутрішнього контролю, це надасть можливість устаткувати законність в усіх діях працівників ТЦК та СП.

По-друге, створити незалежні комісії, які будуть слідкувати за наповненістю бази військово-облікових даних, що надасть можливість не порушувати права громадян та систематизувати усі процеси, які пов'язані з даними про громадян.

По-третє, як метод певного превентивного впливу пропонуємо збільшити розмір санкцій, які накладаються на орган або його представника за вчинення правопорушення.

Список бібліографічних посилань

1. Постанова КМУ “Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки”

2. Конституція України. URL: <http://surl.li/isthec>.

3. Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу". URL: <http://surl.li/wpzslg>.

4. Закон України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію". URL: <http://surl.li/dyqbmh>.

5. Стаття 210 КУпАП. Порухення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку. URL: <http://surl.li/waxozq>.

6. Статистика. URL: <http://surl.li/zlizmr>.

ТРУМ Марія Вікторівна,

курсантка 2 курсу навчально-наукового інституту № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

доктор філософії, доцент, доцент кафедри адміністративного права

та процесу навчально-наукового інституту № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Комзюк А. В.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Життя кожного українця поділилось на «до» і «після» 24 лютого 2022 року, коли вранці, без оголошення війни, збройні сили Російської Федерації здійснили вторгнення в Україну та окупували частину території нашої держави. У зв'язку з військовою агресією РФ, Президентом України на підставі Указу № 64/2022 від 24.02.2022 Про введення воєнного стану в Україні, затвердженого Законом України № 2102-ІХ від 24.02.2022 року [1] (далі – Указ Президента), було введено режим воєнного стану. Положеннями Указу Президента було визначено:

- межі території, час введення і строк, на який вводиться воєнний стан;
- завдання військового командування, військових адміністрацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо запровадження і здійснення заходів правового режиму воєнного стану;
- вичерпний перелік конституційних прав і свобод людини і громадянина, які тимчасово обмежуються у зв'язку з введенням воєнного стану із зазначенням строку дії цих обмежень, а також тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень тощо [2].

До переліку прав, які можуть бути обмежені в умовах воєнного стану, належить і право на свободу пересування, гарантоване статтею 33 Конституції України. У зв'язку з цим важливим є дослідження способів обмеження права на пересування та відповідного правового регулювання відносин між громадянами та державою у зв'язку із запровадженням комендантської години.

Згідно з визначенням в українській енциклопедії Бажана, комендантська година – це заборона військовим командуванням виходу на вулиці і в громадські місця на певний час з метою встановлення і підтримання безпеки населення окремих місцевостей, в яких Президентом України оголошено воєнний (надзвичайний) стан [3, с. 792].